

НАБИРАНЕ НА ГРУПАЖНИ ПРАТКИ. ПЛАН ЗА ПРЕВОЗВАНЕ НА ГРУПАЖИ

Юлия Варадинова, Симона Ангелова
jvaradinova@abv.bg, s.stoyanova06@gmail.com

*Висше транспортно училище „Тодор Каблешков”,
ул. “Гео Милев” № 158, София 1574,
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ*

***Ключови думи:** групажни пратки, план за превоз, верига за доставка, спедиция, логистика, транспорт.*

***Резюме:** Развитието на съвременния пазар и динамично променящата се пазарна среда поставят фирмите в условия на конкуренция, при които увеличението на ефективността и използването на всички източници на конкурентно предимство е основна и единствена възможност за оцеляването им.*

Глобализацията на световната икономика, увеличаването на броя на транснационалните асоциации, съвместните предприятия, стратегическите съюзи и развиващите се бизнес партньорства налагат необходимостта от търсене на концепции и компетенции, в които предприятието е не само предпочитано, но и максимално рентабилно. Изборът и изграждане на ефективни вериги за доставки е ключов фактор за висока конкурентност на пазара. Групирането на товарите е един от начините за намаляване на разходите при превозите.

В доклада е разгледана важността на групажите за ефикасно придвижване на стоките. Представени са видовете групажки и групажните линии. Разгледан е плана за превозване на групажите с цел постигне на максимална ефективност.

ВЪВЕДЕНИЕ

Групирането на товарите е много удобен начин за транспортиране на малки пратки, което позволява да бъдат намалени разходите за транспортиране.

Основната цел е да се постигне пълно удовлетворение на клиентите. Успешен начин да се минимизират разходите и максимизира удовлетвореността на клиентите е осигуряването на правилния продукт в точното време, на точното място и на по-ниска цена. Това се постига с оптимизиране дейностите по веригата за доставки.

ГРУПАЖИ, ГРУПАЖНИ ЛИНИИ, ГРУПАЖНИ ПРЕВОЗИ

Най-ефективното и най-изгодно решение при организация на транспорта е консолидирането или групиране на стоки. В областта на логистиката под групиране се разбира групиране на продукти, принадлежащи на няколко клиента в единно превозно средство. Непрекъснато се случва заявката за транспорт от един клиент да не стига за запълването на товарното пространство на едно превозно средство или контейнер.

Групирането на стоки от клиенти с ограничен обем поръчки позволява максимално да се запълни капацитета на камионите и да се оптимизира превоза. Също така е възможно групиране на няколко транспорта, заминаващи или пристигащи до едни и същи дестинации с цел да се намалят разходите за тези превози и да се спести време на превозвача.

Консолидацията се състои в прецизно групиране на пратки или колети от различни податели или до адреса на няколко получатели, като логистиката и начина на транспортиране на стоките се организира от превозвача.

На транспортния пазар съществуват много транспортни фирми, предимно куриерски, които предлагат услугата групиране на стоки, като този метод на доставка е много по-евтин от експресната доставка. Освен това групажът има добре дефинирана логистика, която позволява сортирането и доставката на стоките до районите за разпространение. Този вид транспорт е особено подходящ за масово разпространение или разпределение в серии и в големи количества. Международният групаж е широко практикуван, по-специално чрез въздушни или морски превози. Групажът позволява лесен, надежден и много достъпен транспорт, когато не става въпрос за експресна доставка [1].

Предимства на логистичния групаж:

- Значителното намаляване на разходите за транспорт;

Цената е първото предимство на този метод на доставка, често е наполовина в сравнение със специалния транспорт

- Подобряване на качеството на услугата;

Групирането на стоки дава възможност за увеличаване на броя на доставките по много маршрути в рамките на споразумение между компании, споделящи едни и същи икономически интереси.

- Възможност да се обслужват няколко заминавания и дестинации, по целия свят, тъй като групажното решение може да се извърши с автомобилен, морски или дори въздушен товарен превоз;

Това решение е предпочитано за редовен транспорт. Групажът също е благоприятно решение за големи колети

- Решението за консолидация е по-екологично;

За да се осъществи бързата и ефективна доставка на най-добра цена, логистиците гарантират, че техните складове са разположени на точното място, където тяхната дистрибуторска мрежа е най-ефективна. Необходимо е да се оптимизират както самото съхранение, така и да се ускорят потоците и производителността [2,3].

Групажът представлява организиране и извършване на транспорт със стоки, които идват от няколко изпращачи и са предназначени за един или повече получатели. Това решение е по-икономично от директния транспорт, но времето за доставка е по-дълго [5].

Фиг. 1 Класическа групажна линия

Групажните превози от една страна са свързани с превоз на дребни пратки от различни изпращачи от един регион за различни получатели в друг регион, събират се в отправен транзитен склад и се консолидират. Следва превозване по релацията с едно общо товарно средство (автомобил, жп вагон, самолет, контейнер) – това се нарича основен превоз (line haul). При получаването пратките се разтоварват в крайния транзитен склад, откъдето се доставят до получателите им, като отново обикновено се консолидират с пратки, докарани по друга релация за същите получатели. Този процес на превоза е изгоден вариант както за товародателите, така и за спедиторите. За всяка от консолидираните дребни пратки товародателите плащат много по-малко, отколкото ако пратката се превозва отделно. От своя страна Спедиторът залага марж на печалба в цената на всяка от консолидираните пратки, а плаща на превозвача за комплектен товар. Правилно разработените групажни линии носят по-висока рентабилност отколкото превозите на комплектни и частични товари.

Нарастването на конкуренцията в спедицията налага на компаниите в бранша да се занимават с превози на частични товари, като поемат и заявки за типични „групажни“ пратки 1-2 палета. Например, ако такава пратка се превозва по релация с масов товаропоток, не е трудно да се намери превозвач, който да я превози като частичен товар. Затруднението да се намери превозвач, който да я превози директно без да поиска голяма сума за допълнителния пробег идва когато товарният и разтоварният пункт се намират встрани от масовите товаропотоци. Основната разлика между частичните товари и групажните пратки е в начина на тяхното транспортиране. Частичните товари се превозват от изпращача до получателя с един камион без претоварване, докато групажните пратки се обработват с претоварване през групажен. Групажна е и пратка, която се товари директно от изпращача, но се доставя до получателя чрез претоварване през склад – или обратно.

Превозите на групажни пратки се разделят на:

- единични (случайни) - когато клиент има пратка от или за регион, който Спедиторът не обслужва. Тогава той трябва да организира превоза на тази пратка, включително и като я възложи на друг спедитор, обслужващ релацията. Обикновено този превоз се извършва от превозвачи, които набират частични товари поради липса на комплектен товар;

- епизодични (периодични) - клиент през няколко седмици има пратка от или за регион, който Спедиторът не обслужва. В този случай Спедиторът трябва да намери по-дълготрайно решение, което пак ще наложи договор с друг спедитор, който обслужва релацията. Групажният превоз се организира само когато бъдат набрани достатъчно групажни пратки за превоз по определена релация, без да се спазва определен график и срок на доставката;

- редовни (линейни) - те са доминиращият вид групажни превози на пазара. Представяват дребни пратки от различни изпращачи от един регион за различни получатели в друг регион. Събират се в отправен транзитен склад и се обединяват като след това по определен график се превозват по релацията с един товарен автомобил. Това са редовни групажни линии, които извършват групажни превози по график, независимо от наличния обем групажни пратки.

В получаващия регион пратките се разтоварват в крайния транзитен склад, откъдето се доставят до получателите им. При доставката им, тези пратки обикновено се консолидират с пратки, докарани по друга релация за същите получатели. Тази технология на превоза е изгодна както за товародателите, така и за спедиторите. За всяка от консолидираните дребни пратки товародателите плащат много по-малко, отколкото, ако пратката се вози отделно [6].

За да намалят времето за доставка и да увеличат максимално своята производителност, логистиците разчитат на мрежова организация, комбинираща групиране, сортиране и маршрутизиране на колети. Превозвачите организират обиколки за вземане, за да съберат пакети от изпращачите и да ги закарат до местната агенция за сортиране. След това стоките се дообработват: претеглят, сортират по местоназначение и групират пред станцията за заминаване на камиона. По този начин превозвачите обединяват стоките на няколко клиенти в един камион, за да увеличат максимално запълването на превозното средство и да направят пътуването изгодно. Това им позволява да извършват повече доставки и да намалят транспортните разходи, особено за малки компании, които нямат достатъчно обем продукти, за да напълнят цял камион. Агенциите са издигнали платформи, за да улеснят разбиването на товари и размяната на стоки между превозните средства. Шофьорите на доставката правят обиколките си, като доставят всеки колет до адреса, избран от получателя. По време на обиколката може да се наложи да съберат други стоки, които ще следват същите етапи на доставка до крайния получател. Тези операции за вземане дават възможност за оптимизиране с доминиращо разпределение в началото/средата на маршрута и доминиращо вземане в края на маршрута [4,7].

Непълно натоварване на камион (LTL -less than truckload) се използва, когато се събират пратки, всяка от които е с малък обем, за да запълнят заедно обема на превозното средство.

Отстъпката - стоки от всички видове (FAK - freight of all kinds), предлагана от превозвача, се прилага като допълнение към другите отстъпки. Тя представлява възможност за изчисляване на цената на превоза на стоки с по-висок клас като цена за стоки с по-нисък клас.

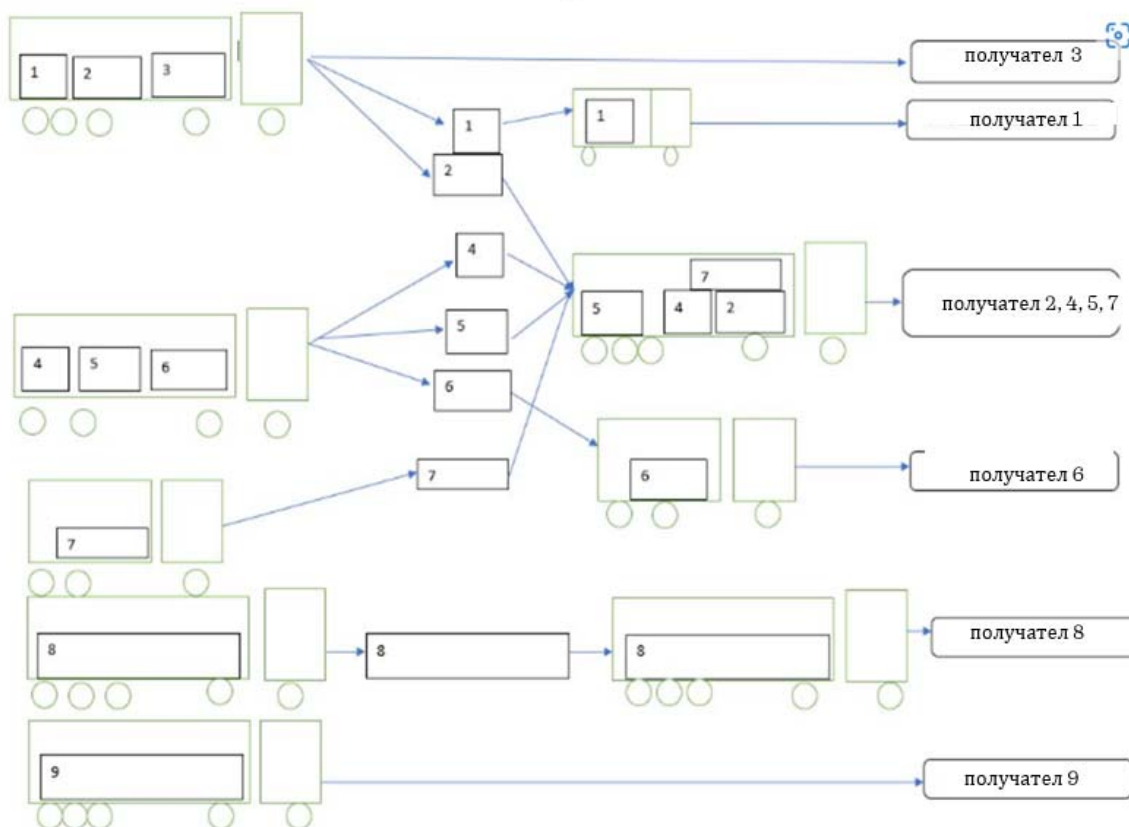
НАБИРАНЕ НА ГРУПАЖНИ ПРАТКИ

Товарите предавани за превоз са твърде разнородни и всеки един от тях трябва да бъде доставен до конкретната дестинация. Единият вариант при превоза е да се транспортира непълно транспортно средство, а другият е то да се използва напълно рационално, което е свързано с групиране на товарите в отправен склад. Консолидирането на товарите е свързано със специфики и следва следните принципи:

- **Групиране според дестинацията;**
- **Групиране според спецификата на товарите:**
 - Превоз на високообемни товари;
 - Превоз на стоки под температурен режим - експресни доставки;
 - Превоз на опасни товари;
 - Превоз на извънгабаритни товари.
- **Групиране по транспортни средства:**
 - Групаж в хладилни камиони;
 - Групаж във фургони;
 - Групаж в брезентови автомобили;
 - Групаж за железопътен, въздушен или морски превоз.

На фигура 2 схематично са представени различните варианти на групиране:

Организация на движението и работата на транспортните екипи при превоз на товари е свързано с маршрутизацията на превоза. Основни задачи на маршрутизацията са свързани с организация на превоза, минимизация срока на доставка на товара, безопасност на превоза, ефективно използване на транспортни средства, натовареност на пътищата, изпълнение плана и графика за превоза и оперативни решения при изменения на условията за превоз.

Фиг. 2 Варианти за групиране на товари

Маршрутизацията позволява да се оптимизира товаропотока по отношение на следните фактори: обем на превоза, направление, време пътуване, ефективност на доставките.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предимствата на групирането на товарите са измерими и видими. Значително се намаляват разходите за транспорт. Цената често е наполовина в сравнение със специалния транспорт. Подобрява се качеството на услугата. Групирането на стоки дава възможност за увеличаване на броя на доставките по много маршрути в рамките на споразумение между компании, споделящи едни и същи икономически интереси.

Изтъкваните недостатъци на групажните пратки са свързани с възможно удължаване на времето за доставка, усложняването на процес за превоз и изискването да се познават товарите и да се спазват всички специфични изисквания за всеки един от групажните товари. Тези недостатъци са незначителни пред удобствата и ползите, водещи до постигане на максимална ефективност на превозите.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] glossaire-international.com
- [2] GEFCO - Global logistics - International logistics
- [3] Perceval-Express | Transport Express Et Sur Mesure France Et Europe
- [4] Пиер Лоне. Техническо и организационно преразпределяне на мрежи за съобщения в териториите. Транспортна инфраструктура. Париж-Източен университет, 2018 г

[5] Transporteur : transport France & international | MCE Express

[6] Борисов А., Беров Т., Оптимизиране технологията на работа и техническата съоръженост на взаимодействащите системи в специализирани терминали, 2019, Механика Транспорт Комуникации, Том 17,Брой,3,страници, I-38..I-44.

[7] Berov T., Implementing the Google Maps Api to improve Vehicle Routing Problem: distance/traveltime matrix.XVII SCientific-expert conference in Railways ‘Railcon’16’. 2016. 13-14.10.2016,Nis, SERBIA, ISBN 978-86-6055-086-8, pp 77 – 80

COLLECTION OF GROUP SHIPMENTS. GROUP TRANSPORT PLAN

Julia Varadinova, Simona Angelova

jvaradinova@abv.bg, s.stoyanova06@gmail.com

*Todor Kableshkov University of Transport,
1574 Sofia, 158 Geo Milev Str.
THE REPUBLIC OF BULGARIA*

Key words: *group shipments, transportation planning, supply chain, forwarding, logistics, transportation.*

Abstract: *The development of the modern market and the dynamically changing environment of the market place make the companies competitive which results in the increase in efficiency and the use of all sources of competitive advantage as the one and only possibility for the companies' survival.*

The globalization of the world economy, the increase in the number of transnational associations, the joint ventures, the strategic alliances and the developing business partnerships impose the need to search for concepts and competencies in which the enterprise is not only preferred, but also maximally profitable. The selection and construction of efficient supply chains is a key factor for high competitiveness in the market. The formation of load groups is one of the ways to reduce transport costs.

The report examines the importance of groupings for the efficient transportation of goods. Grouping types and grouping lines are presented. The grouping transportation planning has been reviewed in order to achieve maximum efficiency.